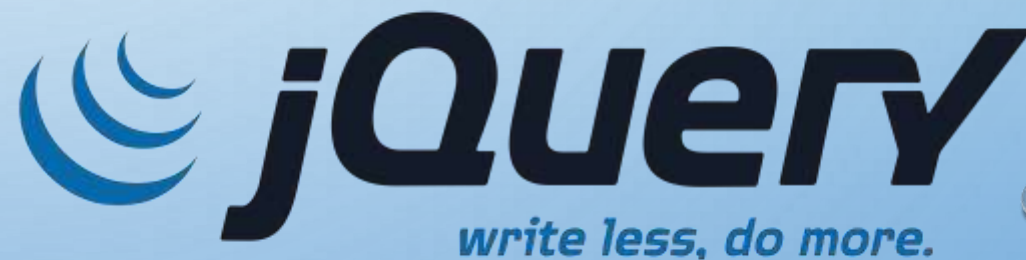

WEB DASTURLASHGA KIRISH

11-MA'RUZA: JQUERY GA KIRISH, ASOSIY TUSHUNCHALAR

- jQuery sintaksisi
- jQuery selektorlari
- jQuery hodisalari
- jQuery UI

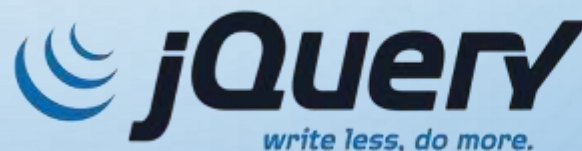

jQuery

jQuery – bu JavaScript tilidan foydalanishda qulaylik yaratish uchun mo'ljallangan JavaScriptning kutubxonasidir. jQuery kam kod yozib ko'p vazifalarni amalga oshirish uchun mo'ljallangan.

jQuery quyidagi asosan vazifalarni o'z ichiga oladi:

- *HTML/DOM manipulyatsiyasi*
- *CSS manipulyatsiyasi*
- *HTML hodisalari va metodlari*
- *Effektlar va animatsiyalar*

jQueryda sahifada deyarli barcha vazifalarni bajarish uchun mo'ljallangan pluginlar mavjud.

jQuery dan foydalanish:

- jQuery kutubxonasi faylini www.jquery.com saytidan yuklab olish

```
<head>  
<script src="jquery-3.5.1.min.js"></script>  
</head>
```

- To'g'ridan to'g'ri jQuery CDN (Content Delivery Network) orqali

```
<head>  
<script src="https://ajax.googleapis.com/ajax/libs/jquery/3.5.1/jquery.min.js"></script>  
</head>
```


jQuery sintaksisi

jQuery sintaksisi HTML elementlarini tanlash va element (lar) ustida ba'zi bir harakatlar hamda vazifalarni bajarish uchun moslashtirilgan.

`$(selector).action();`

- \$ - jQuery kutubxonasidan foydalanish uchun ruxsat belgisi
- selector – tanlanadigan va biror xatti harakatlar bajarilishi lozim bo'lgan element
- action() – elementda bajariladigan vazifa yoki harakat.

EXAMPLE

`$(this).hide()` – joriy elementni yashirish

`$("p").hide()` – barcha p elementlarini yashirish

`$(".test").hide()` – "test" nomli sinf elementlarini yashirish

`$("#test").hide()` – id nomi "test" bo'lgan elementni yashirish

document ready

- jQuery metodlar, jQuery ga tegishli kodlar barchasi document ready metodi ichida yozilishi zarur:
- `$(document).ready(function(){`
//bu yerga jQuery metodlari yoziladi
`});`
- jQuery metodlarini document ready metodi ichida yozishdan maqsad HTML hujjat to'liq yuklab bo'lingach jQuery dan foydalanishni ta'minlashdan iboratdir.

jQuery da selektorlar

Element selektori:	<code>\$("p")</code>
Id selektori:	<code>\$("#demo")</code>
Class selektori:	<code>\$(".mydiv")</code>
Umumiy selektor:	<code>\$("*")</code>
Joriy element selektori:	<code>\$(this)</code>

Barcha selektor turlari CSS da mavjud selektorlarni o'z ichiga oladi.
Selektorlar jQuery da \$ belgisidan so'ng, qavs ichida qo'shtirnoq ichida yoziladi.

jQuery hodisalar metodlari

Sichqoncha hodisalari	Klaviatura hodisalari	Forma elementlari hodisalari	Hujjat va brauzer oyna hodisalari
click	keypress	submit	load
dblclick	keydown	change	resize
mouseenter	keyup	focus	scroll
mouseleave		blur	unload

```
$("#p").click(function(){  
    $(this).hide();  
});
```

← p elementi bosilganda

```
$("#p").dblclick(function(){  
    $(this).hide();  
});
```

← p elementi ikki marta bosilganda

```
$("#p1").mouseenter(function(){  
    alert("You entered p1!");  
});
```

← element ustiga kursor kelganda

```
$("#p1").mouseleave(function(){  
    alert("Bye! You now leave p1!");  
});
```


Kursor elementni tark etganda

```
$("#p1").mousedown(function(){  
    alert("Mouse down over p1!");  
});
```


Elementni sichqonchanning ixtiyoriy
tugmasi bn bosilganda

```
$("#p1").mouseup(function(){  
    alert("Mouse up over p1!");  
});
```


Elementni sichqoncha bilan bosib
qo'yib yuborilganda

```
$("#p1").hover(function(){  
    alert("You entered p1!");  
},  
function(){  
    alert("Bye! You now leave p1!");  
});
```

← Element ustida sichqoncha
harakatanganda va tark etganda

```
$("#input").focus(function(){  
    $(this).css("background-color", "#cccccc");  
});
```

← Matn yoziluvchi forma elementi
aktiv bo'lganda

```
$("#input").blur(function(){  
    $(this).css("background-color", "#ffffff");  
});
```

← Forma elementidan fokus ketganda

jQuery da effektlar

Elementni yashirish va yashirin elementni ko'rsatish:

To'g'ridan to'g'ri yashirish va ko'rsatish

```
$("#hide").click(function(){  
    $("#p").hide();  
});
```

```
$("#show").click(function(){  
    $("#p").show();  
});
```

Ma'lum vaqt ichida yashirish va ko'rsatish

```
$("#hide").click(function(){  
    $("#p").hide(2000);  
});
```

```
$("#show").click(function(){  
    $("#p").show(2000);  
});
```

jQuery da effektlar

toggle – yashirish va ko'rsatish bitta clickda

To'g'ridan to'g'ri

```
$("#button").click(function(){  
    $("#p").toggle();  
});
```

Ma'lum vaqt ichida

```
$("#button").click(function(){  
    $("#p").toggle(1000);  
});
```

Ko'rinadigan va ko'rinmaydigan elementlarni qayta ko'rsatish yoki yashirish uchun fade metodlari ishlatiladi

Ko'rinmaydigan qilish

```
$("#button").click(function(){  
    $("#div1").fadeIn();  
    $("#div2").fadeIn("slow");  
    $("#div3").fadeIn(3000);  
});
```

Bir bosganda ko'rinadigan yana
bir bosganda ko'rinmaydigan qilish

```
$("#button").click(function(){  
    $("#div1").fadeToggle();  
    $("#div2").fadeToggle("slow");  
    $("#div3").fadeToggle(3000);  
});
```

Ko'rinadigan qilish

```
$("#button").click(function(){  
    $("#div1").fadeOut();  
    $("#div2").fadeOut("slow");  
    $("#div3").fadeOut(3000);  
});
```

Element opacity sini yani xiraligini ma'lum
darajada kamaytirish (qiymat 0 va 1 oraliqda)

```
$("#button").click(function(){  
    $("#div1").fadeTo("slow", 0.15);  
    $("#div2").fadeTo("slow", 0.4);  
    $("#div3").fadeTo("slow", 0.7);  
});
```

Sliding – elementni pastga va tepaga slayd shaklida o'zgartirish

Pastga qarab ochish

```
$("#flip").click(function(){  
    $("#panel").slideDown();  
});
```

Yuqoriga qarab yopish

```
$("#flip").click(function(){  
    $("#panel").slideUp();  
});
```

Pastga va tepaga slayd shaklda o'zgarish

```
$("#flip").click(function(){  
    $("#panel").slideToggle();  
});
```


jQuery animatsiya – element holatini vaqt oralig'ida o'zgartirish uchun ishlatiladi

Chapga nisbatan 250px ga surish

```
$("#button").click(function(){  
    $("#div").animate({left: '250px'});  
});
```

Bir nechta xususiyatni bir vaqtni o'zida animatsion tarzda o'zgartirish

```
$("#button").click(function(){  
    $("#div").animate({  
        left: '250px',  
        opacity: '0.5',  
        height: '150px',  
        width: '150px'  
    });  
});
```

stop() metodi animatsiyani to'xtatish uchun ishlatiladi

Belgilangan vaqtdan avval animatsion holatni tugallash uchun stop() metodidan foydalaniladi:

```
$("#stop").click(function(){  
    $("#panel").stop();  
});
```

jQuery - HTML

Kontentdan malumotni olish:

text() – tanlangan elementdagi tekstni olish yoki o'zgartirish

html() – tanlangan elementning HTML tavsifini olish yoki o'zgartirish

val() – forma maydoni qiymatini olish yoki o'zgartirish

text() va html() ga misol:

```
$("#btn1").click(function(){  
    alert("Text: " + $("#test").text());  
});  
$("#btn2").click(function(){  
    alert("HTML: " + $("#test").html());  
});
```

val() ga misol

```
$("#btn1").click(function(){  
    alert("Value: " + $("#test").val());  
});
```


Atributlarni manipulyatsiyalash

Element atributlarini o'zgartirish yoki ularni qiymatini olish uchun **attr()** metodidan foydalaniladi.

```
$("#button").click(function(){  
    alert($("#w3s").attr("href"));  
});
```

Element qo'shish metodlari

append() – elementlar oxiridan yangi element qo'shish

prepend() – elementlar boshidan yangi element qo'shish

after() – tanlangan elementdan keyin yangi element qo'shish

before() – tanlangan elementdan oldin yangi element qo'shish


```
$("#p").append("Some appended text.");
```

```
$("#p").prepend("Some prepended text.");
```

```
$("#img").after("Some text after");
```

```
$("#img").before("Some text before");
```


Elementni o'cherish metodlari

remove() – tanlangan elementni o'chirib tashlash

empty() – tanlangan element tarkibidagi avlod (child) elementni o'chirish

```
$("#div1").remove();
```

```
$("#div1").empty();
```


jQuery - CSS

`addClass()` – elementga bir yoki bir nechta css class qo'shish

`removeClass()` – elementdan bir yoki bir nechta css classlarni o'cherish

`css()` – css xususiyatlarni olish yoki o'zgartirish

```
.important {  
    font-weight: bold;  
    font-size: xx-large;  
}  
  
.blue {  
    color: blue;  
}
```

```
$("#button").click(function(){  
    $("h1, h2, p").addClass("blue");  
    $("div").addClass("important");  
});
```

```
$("#button").click(function(){  
    $("#div1").addClass("important blue");  
});
```

```
$("#button").click(function(){  
    $("h1, h2, p").removeClass("blue");  
});
```



```
$("#p").css("background-color");
```

```
$("#p").css("background-color", "yellow");
```

```
$("#p").css({"background-color": "yellow", "font-size": "200%"});
```

